

Fredags-
kronikkenAlexander
CappelenBård
HarstadOla
KvaløyKatrine
LøkenSimen
MarkussenMari
RegeKaren Helene
Ulltveit-Moe

Undergraver velferdsstaten

Splittende innvandringsretorikk kan bidra til lavere oppslutning om velferdsstaten.

Også i Norge har vi etter hvert blitt vant med politikere som sanker stemmer med en retorikk som sprer innvandreriendtlige holdninger. Vi får høre at innvandrerne undergraver norske verdier og kultur, de koster oss dyrt, de utnytter trykkesystemet, og de ønsker ikke å integrere seg.

En ny oppsiktsvekkende studie tyder på at splittende innvandringsretorikk kan gjøre mer enn å skape motstand mot innvandrere, den kan i tillegg bidra til lavere oppslutning om velferdsstaten. Studien har tittel «Immigration and Redistribution» (NBER working paper 24733) og er gjennomført av den anerkjente Harvard-professoren Alberto Alesina, sammen med sine kolleger Armando Miano and Stefanie Stantcheva.

Studien bygger på to vel-etablerte forskningsfunn:

En rekke eksperimenter i psykologi og samfunnsøkonomi viser at det er i menneskets natur å dele villig vekk, men aller helst med mennesker som vi opplever som like oss selv, og som selv bidrar så godt de kan.

Land med en mer ensartet befolkning, det vil si lavere grad av etnisk og religiøs mangfold, har i gjennomsnitt mer sjenerøse velferdsordninger.

Disse to funnene kan ses i sammenheng: Det kan være at vi mennesker i mindre grad ønsker å støtte opp om sjenerøse velferdsordninger dersom ordningene i tillegg kan nyttes av mennesker som vi opplever som forskjellige fra oss selv, eller som mistenkes for ikke å bidra til ordningene. Det er nettopp dette Alesina undersøker i sin nye studie.

Studien er en spørreundersøkelse blant 22.500 mennesker fra seks forskjellige land: Frankrike, Tyskland, Italia, Sverige, England og USA. I tillegg til bakgrunnsinformasjon om økonomisk, sosial, etnisk og religiøs bakgrunn, har undersøkelsen to blokker med spørsmål: En som kartlegger oppfatninger og holdninger til innvandring, og en som kartlegger viljen til å støtte opp om velferdsordninger.

For alle de seks landene viser undersøkelsen at folk flest overvurderer antallet innvan-

Dette handler ikke om vi skal ha en streng innvandringspolitikk eller ikke, men om ordvalg og fakta i innvandringsdebatten.
Foto: Sebastian S. Bjerkvik

Fredags- kronikken Mari Rege

drere, samtidig som de tror at innvandrerne er mye mer forskjellige enn dem selv kulturelt og religiøst, enn hva som faktisk er tilfelle. I tillegg tror folk flest at innvandrere har mindre utdanning, at flere er

arbeidsledige og at flere er på trygd, enn det som sant er. Undersøkelsen viser at slike misforståelser om innvandrerne er svært utbredt, men i størst grad blant mennesker med lav utdanning og inntekt, og som i liten grad støtter omfordelingspolitikk.

I studien er det helt vilkårlig om du først får bolken med spørsmål om fordelingspolitikk eller om du først må svare på bolken med spørsmål om innvandring. Dette er en bevisst eksperimentell manipulasjon, som gjør det mulig for forskerne å teste om det er en årsaks-sammenheng mellom misoppfatninger om innvandring og holdninger til fordelingspolitikk. Man kan nemlig tenke på bolken med spørsmål om innvandring som en slags forberedende påvirkning («priming»): Du blir minnet på at mange andre mennesker som er annerledes enn deg og kanskje ikke bidrar så mye som deg, kommer til landet og nyter godt av dine skattepenger. Forskerne finner at de som blir primet i mye mindre grad

viser støtte til fordelingspolitikk enn de som ikke blir primet.

Dette funnet er oppsiktsvekkende, fordi det tyder på at en splittende innvandringsretorikk kan undergrave oppslutningen om velferdsstaten. Dersom det er slik, burde en retorikk som ikke splitter, men som viser hvordan innvandrerne kan være en del av og bidra til fellesskapet, ha motsatt virkning. Forskerne undersøker dette med enda en eksperimentell manipulasjon. Et vilkårlig utvalg får lese en historie som beskriver en dag i livet til en hardt arbeidende og lavt lønnet innvandrer. Som forventet viser de som fikk høre denne historien betydelig mer støtte til fordelingspolitikk enn de som ikke fikk høre historien.

Dette handler ikke om vi skal ha en streng innvandringspolitikk eller ikke, men om ordvalg og fakta i innvandringsdebatten. Den splittende retorikken mange fører har allerede vekket avsky fordi den bryter med anstendighet og skader integreringen. Alesina sin

siste studie gir oss et nytt varsko: Splittende retorikk kan redusere oppslutningen om velferdsstaten.

Mari Rege, professor i samfunnsøkonomi, Handelshøgskolen ved Universitetet i Stavanger

Mer debatt s. 28-29 →

Et skikkelig yrkesløft og innføring av leksefri skole kommer ikke til å skje med mindre Rødt tar tak

Tobias Drevland Lund, leder i Rød Ungdom

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen **Telefon:** 22 00 10 59 **Sentralbord:** 22 00 10 00 **Epost:** debatt@dn.no **Telefaks:** 22 00 11 10

Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn inklusive mellomrom **Underinnlegg/replik:** Maks 1500 tegn (ca. 250 ord) **Legg ved portrettfoto.**

Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.